

6. Кушнерик Т. Курйозний злочин. В ОАЕ шахраї пограбували банк, клонувавши голос директора // Главком | Glavcom: вебсайт URL: <https://glavcom.ua/economics/finances/kuryozniy-zlochin-v-oae-shahraji-pograbuvali-bank-klonuvavshi-golos-direktora-791319.html>
7. Нейромережу навчили говорити голосом Путіна, Познера і Собчак. Відео // Волинські новини : вебсайт. URL: <https://www.volynnews.com/news/all/neyromerezhu-navchyly-hovoryty-holosom-putina-poznera-i-sobchak-video/>
8. Шахраї актуалізували схему «дзвінок із банку». Як вберегти свої кошти? // Hromadske | Громадське : вебсайт URL: <https://hromadske.ua/posts/nova-shema-obmanu-vid-shahrayiv-u-policiyi-rozpovili-detali>
9. Стало відомо, як шахраї роблять підміну телефонного номера // GSMinfo: вебсайт. URL: <https://gsminfo.com.ua/31827-stalo-vidomo-yak-shahrayi-robyat-pidminu-telefonnogo-numera.html>

**Мейдич Р. О.**

курсант факультету №4 Харківського національного університету внутрішніх справ

**Лучик В. Є.**

професор кафедри протидії кіберзлочинності Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор економічних наук

## **КІБЕРБЕЗПЕКА В СФЕРІ ІНТЕРНЕТ-ОСВІТИ**

Через широкомасштабне вторгнення російської федерації на територію суверенної України, заклади до шкільної та середньої освіти були вимушені перейти на дистанційне навчання. Як показує статистика, близько 800 тисяч учнів перейшли з очної форми навчання на дистанційну[1]. Найбільше всього, це торкнулося південних та східних регіонів таких як: Харків, Луганськ, Запорізька та інші прифронтові регіони України [2]. Інші освітні заклади, перейшли або на змішану форму або на очну (звичайну) форму навчання. Але дистанційне навчання може бути і небезпечним. Наприклад, під час дистанційних занять, здобувач освіти, може зайти не на той сайт, або випадково вибрати не справжній сайт (наприклад систему Moodle чи Google Classroom або систему Google meet) та зайти на фішинговий сайт, що може призвести до того, що введені учнем його конфіденційні дані можуть потрапити у мережу або до злоумисників.

Фішинг – це вид шахрайства, метою якого є виманювання в довірливих або неуважних користувачів мережі персональних даних клієнтів онлайн-аукціонів, сервісів із переказу або обміну валюти, інтернет-магазинів. Шахраї намагаються змусити користувачів самостійно розкрити конфіденційні дані – наприклад, надсилаючи електронні листи з пропозиціями підтвердити реєстрацію облікового запису, що містять посилання на сайт, зовнішній вигляд якого повністю копіює дизайн відомих ресурсів [3].

Крім ризику потрапити на фішинговий сайт, під час дистанційного навчання були виявлені такі проблеми як:

1. Обмежений доступ учнів до інтернету. У деяких регіонах України, особливо в прифронтових, доступ до інтернету є обмеженим або відсутнім. Це може ускладнювати участь учнів у дистанційних заняттях.
2. Відсутність у них цифрових пристроїв. У деяких сім'ях не вистачає коштів на придбання цифрових пристроїв, необхідних для дистанційного навчання. Це може ускладнювати або унеможливлювати участь таких учнів у дистанційних заняттях.

3. Низька мотивація учнів. Дистанційне навчання вимагає від учнів більшої самостійності та самодисципліни. У деяких учнів може виникати труднощі з адаптацією до такої форми навчання, що може призвести до зниження їхньої мотивації до навчання.

Для зменшення ризиків та проблем дистанційного навчання в умовах війни необхідно вжити таких заходів:

1. Просвітницька робота серед батьків та учнів щодо кібербезпеки. Батьки та учні повинні бути поінформовані про ризики фішингу та інших кіберзагроз, а також про способи захисту від них.

2. Забезпечення учнів доступом до інтернету та цифровими пристроями. Уряд та благодійні організації повинні надавати допомогу сім'ям, які не мають доступу до інтернету або цифрових пристроїв.

3. Розробка ефективних методів мотивації учнів до дистанційного навчання. Вчителі повинні використовувати різноманітні методи навчання та мотивації, щоб зацікавити учнів у дистанційному навчанні.

Виконання цих заходів допоможе зробити дистанційне навчання в Україні в умовах війни більш ефективним та безпечним.

**Висновки.** Для забезпечення якісного дистанційного освітнього процесу слід глибше дослідити цю проблему. По-перше законотворцям прийняти нормативні документи, які будуть регулювати дистанційне навчання. По-друге, для порушників навчального процесу має бути можливість завершення їх участі у конференції з автоматичним повідомленням їх батьків. Бажано також розробити спеціальну програму, яка через блокування чи спеціальний батьківський контроль буде захищати учнів від фішингових сайтів.

### Література

1. Самостійне навчання та неадаптовані до онлайну методи викладання: головні проблеми українських шкіл. Освіторія Медіа. URL: <https://osvitoria.media/experience/samostijne-navchannya-ta-neadaptovani-do-onlajnu-metody-vykladannya-golovni-problemy-ukrayinskyh-shkil/>
2. Яким буде навчання з 1 вересня 2023 в областях України. ФАКТИ ICTV. URL: <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/20230829-yakym-bude-navchannya-z-1-veresnya-2023-v-oblastyah-ukrayiny/>
3. Учасники проєктів Вікімедіа. Фішинг – вікіпедія. Вікіпедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Фішинг>
4. Навчальний проєкт: «Словник неологізмів». Освітній проєкт «На Урок» для вчителів. URL: <https://naurok.com.ua/navchalniy-proekt-slovník-neologizmiv-277436.html>
5. Ketlandia. Маніпуляція. Розсилка від «Ukraine» – це фішинг. 0412.ua - Сайт міста Житомира. URL: <https://www.0412.ua/news/3364770/manipulacia-rozsilka-vid-ukraine-ce-fising>